

**G O D I Š N J I I Z V J E Š T A J
O D R Ž A V N O J P O M O Ć I U B I H
U 2015. GODINI**

JUNI 2016.

Sadržaj	strana
1 UVOD.....	2
2 METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠTAJA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POMOĆI.....	3
2.1. Pravni osnov.....	3
2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmova.....	4
2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći.....	6
2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći.....	7
3 DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U BIH U 2015. GODINI.....	9
3.1. Državna pomoć u BiH u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje.....	9
3.2. Ukupno dodijeljena državna pomoć u BiH po obliku/kategorijama.....	11
3.3. Ukupno dodijeljena državna pomoć (bez poljoprivrede) u BiH po vrsti/instrumentima dodjele.....	15
3.4. Struktura horizontalne državne pomoći u BiH u 2015. godini.....	17
3.5. Struktura vertikalne državne pomoći u BiH u 2015. godini.....	19
4 ZAKLJUČAK.....	20

1. UVOD

U procesu pridruživanja Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU) uspostavljanje sistema kontrole državne pomoći jedan je od osnovnih preduslova za ispunjavanje kriterija o članstvu, ali i jak instrument za jačanje konkurentnosti ekonomije u datoj zemlji. Stoga je pitanje reforme državne pomoći bitno iz najmanje dva razloga. Prvo, politika državne pomoći jedina je oblast u kojoj kao uslov za prijem u EU nije dovoljna samo transpozicija *aquis communautaire* vezanih za konkurentnost u nacionalnu legislativu, već i uspostavljanje efektivnih agencija odgovornih za upravljanje državnom pomoći u pretpristupnoj fazi. Drugo, reforma državne pomoći podrazumijeva preusmjeravanje ograničenih javnih finansijskih resursa u ekonomski samoodržive projekte, s potencijalom da podstaknu razvoj i zapošljavanje, te postepeno smanjivanje subvencija sektorima i kompanijama koje ostvaruju ekonomski gubitak.

Opredjelivši se za članstvo u EU i potpisavši Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (u daljem tekstu: SSP) sa EU-om i njenim državama članicama, Bosna i Hercegovina je preuzela obavezu da svoj sistem subvencija i drugih oblika državne intervencije u privredi uskladi s pravnim naslijeđem EU-a o državnoj pomoći. SSP predstavlja glavnu međunarodnu obavezu koja od Bosne i Hercegovine zahtijeva uvođenje internog sistema kontrole državne pomoći. U njemu je sadržana generalna zabrana svake državne pomoći kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurencije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima. Bosna i Hercegovina je potpisala SSP 16.6.2008. godine, koji je stupio na snagu 1.6.2015. godine.

U proteklom periodu Bosna i Hercegovina je s ciljem ispunjavanja svojih obaveza iz člana 71. SSP-a, donijela Zakon o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 10/12) (u daljem tekstu: Zakon) i osnovala samostalni državni organ nadležan za primjenu i sprovođenje odredbi ovog zakona u skladu sa pravilima EU-a o državnoj pomoći – Savjet za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Savjet).

U sastavu Savjeta je Sekretarijat Savjeta za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sekretarijat) koji je organizovan kao posebna organizaciona jedinica, koji obavlja organizacione, tehničke i upravne poslove i zadatke za potrebe Savjeta.

Obaveza izrade prikaza državne pomoći odnosno redovnih godišnjih izvještaja o državnoj pomoći slijedeći metodologiju i prikaz koji je sadržan u pregledu državne pomoći u EU proizilazi iz odredbe člana 71. stav (5) SSP-a. Takođe, prema odredbama člana 10. stav (4) i 19. stav (1) Zakona, Savjet je obavezan da izradi i usvoji Godišnji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini i dostavi ga Savjetu ministara Bosne i Hercegovine do 30. juna tekuće godine. Navedeni izvještaj, Savjet ministara Bosne i Hercegovine je nakon usvajanja obavezan dostaviti međunarodnim institucijama, u skladu sa zaključenim sporazumima o recipročnom izvještavanju.

Pored zadataka koji se odnose na izradu godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći, Zakonom su Savjetu povjereni zadaci koji se odnose na odobravanje programa/shema državne pomoći i pojedinačne državne pomoći, odlučivanje o povratu nezakonito dodijeljene državne pomoći, uspostavljanje i upravljanje popisom programa/shema državne pomoći započetim prije osnivanja Savjeta, pokretanje istraga i naknadna procjena dodijeljene državne pomoći, ako postoji dovoljno indikacija da se ista nezakonito koristi, kao i ostale aktivnosti koje se odnose na dodjelu i kontrolu dodjele državne pomoći, te na saradnju sa organima za sprovođenje Zakona i davaocima državne pomoći.

Aktivnosti Savjeta u 2015. godini prvenstveno su bile usmjerene na izvršavanje nadležnosti koje su utvrđene Zakonom. Savjet je u 2015. godini održao 13 sjednica na kojima je razmatrano 88 tačaka dnevnog reda i doneseno 14 konačnih odluka (rješenja) nakon provedenog upravnog postupka ocjene usklađenosti državne pomoći s propisima o državnoj pomoći, pokrenutom na osnovu zahtjeva davalaca državne pomoći, i to 10 odluka kojima se odobrava državna pomoć i 3 odluke kojom se utvrđuje da državna pomoć ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona i 1 rješenje o oglašavanju rješenja ništavnim, od čega u postupku prethodnog (*ex ante*) odobrenja nije razmatrana niti jedna prijava državne pomoći, dok je u postupku naknadnog (*ex post*) odobrenja razmatrano 14 prijave dodijeljene državne pomoći.

Kako bi se u narednom periodu izbjeglo odlučivanje Savjeta o dozvoljenosti dodijeljene državne pomoći u postupku naknadnog (*ex post*) odobrenja, neophodno je jačanje svijesti davalaca i promovisanje obaveze blagovremenog podnošenja prijave državne pomoći u postupku prethodnog (*ex ante*) odobrenja.

Ovaj Izvještaj je izrađen na osnovu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj u 2015. godini, Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini, Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći u Brčko Distriktu BiH u 2015. godini i Informacije o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Savjeta ministara Bosne i Hercegovine u 2015. godini, koje su dostavile vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, te u ime Savjeta ministara BiH, Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, kao organi nadležni za sprovođenje Zakona, a na osnovu podataka dobijenih od davalaca državne pomoći.

2. METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠTAJA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POMOĆI

2.1. Pravni osnov

Kao što je u uvodu spomenuto, Zakonom je uređen sistem kontrole državne pomoći u Bosni i Hercegovini u svrhu provođenja njenih međunarodno preuzetih obaveza koje proizilaze iz SSP-a. Zakonom je, polazeći od pravnog naslijeđa EU-a o državnoj pomoći, definisan pojam odnosno obilježja koja određena javna sredstva koja se dodjeljuju privrednim subjektima trebaju imati kako bi se smatrala državnom pomoći, uslovi za odobrenje državne pomoći, nadležnost i

djelokrug Savjeta u odnosu na državnu pomoć, postupak odobravanja, kontrole dodjele, korišćenja i povrata državne pomoći, te obaveze Savjeta vezane uz izradu popisa državne pomoći i godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći.

Pored Zakona, državna pomoć u Bosni i Hercegovini regulisana je i sljedećim podzakonskim aktima:

- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 99/13),
- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 105/13),
- ⇒ Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći („Službeni glasnik BiH“, broj 64/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i postupku prijavljivanja državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 105/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i procedurama prijavljivanja državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/13),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH, broj 41/15),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS“, broj 54/14)

2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmova

Državna pomoć, u smislu Zakona je svaki stvarni ili potencijalni javni rashod ili umanjeno ostvarenje javnog prihoda, postojećeg, planiranog ili potencijalnog, koju može dodijeliti ili planirati direktno ili indirektno davalac državne pomoći, u bilo kom obliku, čime se narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu stavljajući u povoljniji položaj određene privredne subjekte, proizvodnju ili trgovinu određenih proizvoda ili pružanje određenih usluga, ukoliko to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH iz ove oblasti.

Navedeno određenje državne pomoći se zasniva na odredbama člana 107. Ugovora o funkcionisanju EU (dalje: UFEU), a u skladu sa članom 71. SSP-a prema kome je sa pravilnom primjenom ovog sporazuma nespojiva svaka državna pomoć kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurencije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine. Takođe, SSP navodi da će se svaka praksa suprotna ovom članu ocjenjivati na osnovu kriterija koji proizlaze iz primjene pravila konkurencije koja važe u Zajednici, posebno člana 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljem tekstu: Ugovor o EZ) (sada čl. 101., 102., 106. i 107. UFEU) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.

Davaoci državne pomoći, u smislu Zakona su: Bosna i Hercegovina, Federacija BiH, Republika Srpska, Brčko Distrikt BiH, kantonalne, gradske, opštinske uprave putem ovlašćenih pravnih lica, te svako pravno lice koje dodjeljuje ili upravlja državnom pomoći.

Korisnici državne pomoći, u smislu Zakona, su privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost učestvujući na tržištu putem proizvodnje ili trgovine robe i/ili usluga.

Program državne pomoći (shema), u smislu Zakona, podrazumijeva akt na osnovu kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne pomoći dodjeljuju pojedinačne državne pomoći i akt na osnovu kojeg se državna pomoć, koja unaprijed nije vezana za poseban projekat, dodjeljuje jednom ili više korisnika državne pomoći.

Pojedinačna državna pomoć (ad hoc), u smislu Zakona, podrazumijeva svaku državnu pomoć dodijeljenu bilo kojem korisniku izvan utvrđenih programa državne pomoći.

Polazeći od odredbi Zakona koje uređuju pojam državne pomoći, kako bi se utvrdilo ima li neka državna intervencija karakter državne pomoći, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uslovi koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno uticati na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, odnosno potrebno je u svakom konkretnom slučaju utvrditi radili se o:

1. Prenosu državnih sredstava – državnom pomoći smatra se ona mjera koja uključuje transfer državnih sredstava, a koja potiču od državnih, entitetskih i lokalnih vlasti, fondova i pravnih lica ovlašćenih od strane države da dodjeljuju i upravljaju državnom pomoći. Transferi državnih sredstava mogu se javiti u više oblika. Pored direktnih transfera državnih sredstava u obliku subvencija ili grantova, državnom pomoći se smatraju i državne garancije, umanjena ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza, poreske olakšice, otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog postupka javnih nabavki i druge vrste dodjele državne pomoći, zbog toga što se njima umanjuje javni prihod države.

2. Ekonomska prednost – državna pomoć bi trebalo da stvori ekonomsku korist koju privredni subjekt u normalnim tržišnim uslovima ne bi mogao steći. Manje vidljivi primjeri transakcija koji zadovoljavaju ovaj uslov da osiguravaju ekonomsku prednost mogu biti sljedeći slučajevi: privredni subjekat kupuje ili zakupljuje zemlju u državnom vlasništvu po cijeni manjoj od tržišne; privredni subjekat prodaje zemlju državi po cijeni višoj od tržišne; privredni subjekat uživa privilegovan pristup infrastrukturi bez plaćanja nadoknade; privredni subjekat dobija kapital od države pod uslovima koji su povoljniji od uslova koji bi se dobili od privatnog investitora.

3. Selektivnost – da bi ovaj kriterij bio ispunjen potrebno je utvrditi da li se dodjelom državne pomoći stavlja u povoljniji položaj određeni privredni subjekat ili proizvodnja određenih proizvoda. Državna pomoć, po svojoj prirodi, mora biti selektivna i time uticati na ravnotežu između određenih privrednih subjekata i njihovih konkurenata. Selektivnost je upravo ono što razdvaja državnu pomoć od takozvanih opštih mjera. Opšte mjere su one koje se bez razlike primjenjuju na sve privredne subjekte u okviru jedne grane u državi članici. Opšte mjere ne uključuju državnu pomoć.

4. Uticaj na konkurenciju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU – Zakon na osnovu SSP-a propisuje zabranu dodjele državne pomoći kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurencije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine, odnosno na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti. Dakle, da bi neka mjera bila smatrana nedozvoljenom državnom pomoći mora imati i uticaj na konkurenciju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. U skladu sa prethodno navedenim, Savjet treba provjeriti da li djelatnost koju obavlja korisnik državne pomoći narušava ili prijeti narušavanju konkurencije, odnosno da li utiče na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. Dovoljno bi bilo dokazati da je korisnik državne pomoći uključen u privrednu aktivnost i da poslove obavlja na tržištu na kojem postoji trgovina između Bosne i Hercegovine i EU. Pravni oblik i forma korisnika državne pomoći nije relevantan u ovom kontekstu budući da i neprofitne organizacije mogu biti angažovane u privrednoj aktivnosti.

U skladu sa prethodno navedenim, državnom pomoći se može smatrati svaka pomoć koja se zasniva na programu državne pomoći ili se dodjeljuje pojedinačnom korisniku koji se može smatrati privrednim subjektom u smislu Zakona i pravnog naslijeđa EU, ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji.

2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći

Polazne osnove za izradu Godišnjeg izvještaja u 2015. godini su godišnji izvještaji i podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini dostavljeni od organa za sprovođenje Zakona: Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srpske i Vlade Brčko Distrikta BiH.

Državna pomoć koju su dodijelila ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva entiteta prikazana je samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom da je podzakonskim aktima o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u entitetima propisano da ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede dostavljaju samo podatke o ukupno dodijeljenim iznosima državne pomoći za poljoprivredu, a takođe napominjemo da je prema članu 4. stav (2) tačka a) Zakona propisano da se Zakon ne primjenjuje na poljoprivredu i ribarstvo.

Izvještaj se zasniva na podacima koje su organi za sprovođenje Zakona prikupili od davalaca državne pomoći i sastavljen je u skladu sa važećim zakonodavstvom, koje sumira klasifikacije i propise izvještavanja u EU.

2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći

Godišnji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, izrađen je na osnovu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj u 2015. godini, Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini, Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći u Brčko Distriktu BiH u 2015. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji BiH i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH, te Informacije sa podacima o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Savjeta ministara Bosne i Hercegovine u 2015. godini koju je dostavilo Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

Ovako dostavljeni pojedinačni izvještaji entiteta, Brčko Distrikta BiH i sa nivoa Savjeta ministara BiH konsolidovani su u ovaj jedinstveni izvještaj. Dakle, Godišnji izvještaj u 2015. godini predstavlja analitički i konsolidovani pregled dodijeljene državne pomoći izrađen na osnovu podataka dobijenih od strane organa za sprovođenje Zakona: vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, koji su navedene podatke prikupili prema obrascima i uputstvima sadržanim u uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, te Informacije Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH sa podacima o dodijeljenoj pomoći na nivou Savjeta ministara BiH, koji nisu prikupljeni na obrascima propisanim Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći („Službeni glasnik BiH“, broj 64/13).

Uredba o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj propisuje u članu 5. da se državna pomoć za potrebe realizacije ove Uredbe prema namjeni dijeli na: 1) državnu pomoć za promovisanje regionalnog razvoja, 2) horizontalnu državnu pomoć namijenjenu: a) malim i srednjim privrednim subjektima, b) za sanaciju ili restrukturisanje privrednih subjekata, c) za zaštitu životne sredine, d) za usavršavanje, e) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili radnika sa invaliditetom, f) za istraživanje, razvoj i inovacije i g) za oblast kulture, 3) državnu pomoć namijenjenu sektoru: a) proizvodnje čelika, b) vađenja uglja i c) saobraćaja, 4) državnu pomoć u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći: a) pojedinačna garancija i programi garancija Republike, b) prodaja nepokretne imovine u javnoj svojini i c) osiguranje izvoznih kredita. Dok se prema odredbi člana 6. Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine, za potrebe izrade Godišnjeg izvještaja, državna pomoć razvrstava, zavisno od cilja i iznosa dodijeljene državne pomoći, prema sljedećim oblicima pomoći: 1) državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, 2) horizontalna državna pomoć: a) državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima, b) državna pomoć za sanaciju ili restrukturisanje privrednih subjekata u teškoćama, c) državna pomoć za zapošljavanje zaposlenika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom, d) državna pomoć za

zaštitu životne sredine, e) državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije, f) državna pomoć za usavršavanje, g) državna pomoć u obliku rizičnog kapitala, h) državna pomoć u oblasti

kulture, 3) vertikalna državna pomoć – pomoć posebnim sektorima: a) državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika, b) državna pomoć privrednim subjektima u sektoru vađenja uglja i c) državna pomoć u sektoru saobraćaja, 4) državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć).

Zbog navedene neusaglašenosti entitetskih uredbi o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u pogledu oblika (kategorija) na koje se državna pomoć razvrstava, za potrebe Godišnjeg izvještaja u 2015. godini objedinjeni su, odnosno prikazani podaci za sve oblike navedene u dostavljenim izvještajima entiteta, Brčko Distrikta BiH i sa nivoa Savjeta ministara BiH.

U skladu sa prethodno navedenim, državna pomoć je za potrebe Godišnjeg izvještaja u 2015. godini razvrstana prema sljedećim oblicima:

a) Državna pomoć za promovisanje regionalnog razvoja;

b) Državna pomoć dostupna cijeloj privredi - **horizontalna državna pomoć**:

- 1) za male i srednje privredne subjekte,
- 2) za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama,
- 3) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom,
- 4) za zaštitu životne sredine,
- 5) za istraživanje, razvoj i inovacije,
- 6) za usavršavanje,
- 7) u oblasti kulture.

c) Državna pomoć namijenjena određenim sektorima - **vertikalna državna pomoć**:

- 1) u sektoru proizvodnje čelika,
- 2) u sektoru vađenja uglja,
- 3) u sektoru saobraćaja.

d) Državna pomoć male vrijednosti.

Državna pomoć koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

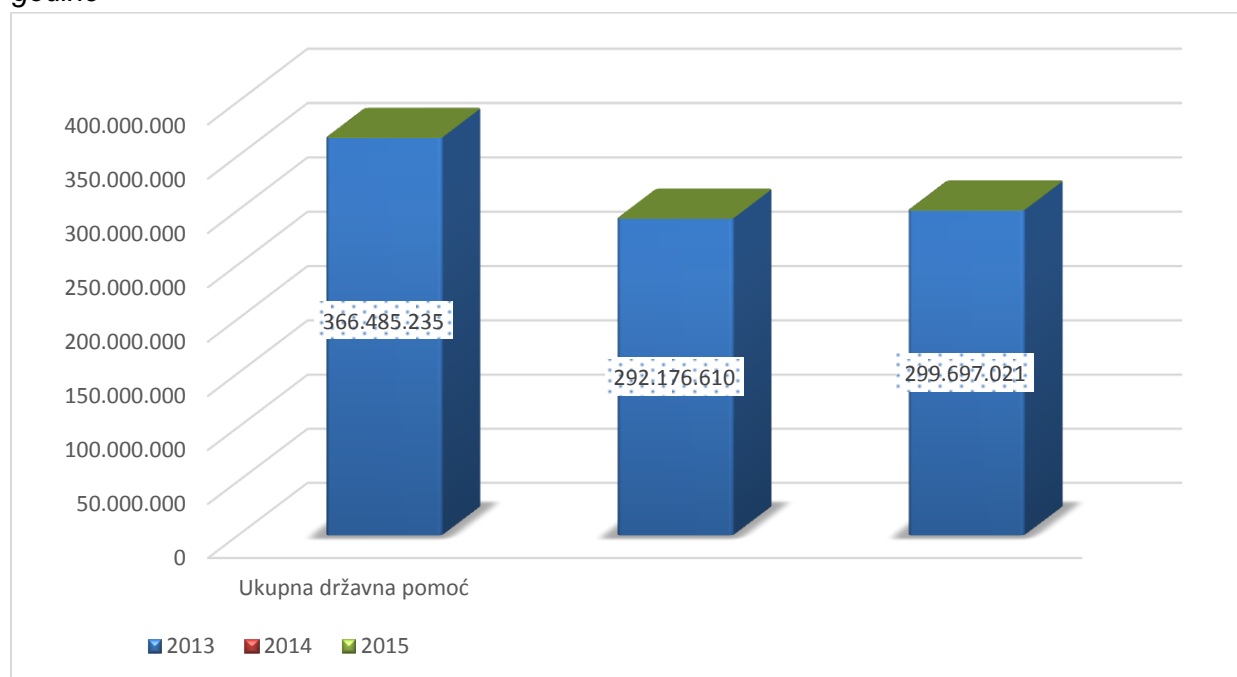
Predmet analize su državna pomoć za promovisanje regionalnog razvoja, horizontalna, vertikalna, državna pomoć male vrijednosti i državna pomoć za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa u 2015. godini.

3. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U BiH U 2015. GODINI

3.1. Državna pomoć u BiH u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje

Ukupno evidentirana državna pomoć u Bosni i Hercegovini u 2015. godini iznosi **299.697.021 KM** ili **153.232.653,65 €**, što je povećanje za **7.520.411 KM**, odnosno **2,57 %** u odnosu na 2014. godinu, kada je dodijeljena državna pomoć iznosila **292.176.610 KM** ili **149.387.528,57 KM**, dok je u odnosu na 2013. godinu kada je dodijeljena državna pomoć iznosila **366.485.235 KM** ili **187.380.925,23 €**, smanjena za **66.788.214 KM**, odnosno **18,22 %**.

Grafikon 3.1. Pregled ukupno dodijeljene državne pomoći u BiH u periodu od 2013. - 2015. godine

U Tabeli 3.1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji nam pružaju pregled i upoređivanje tih pokazatelja, od ukupnog iznosa državne pomoći, učešća državne pomoći u odnosu na bruto domaći proizvod BiH (u daljem tekstu: BDP), te iznosa državne pomoći po stanovniku u BiH u periodu od 2013. - 2015. godine.

Tabela 3.1. Državna pomoć u odnosu na BDP i po stanovniku u BiH u periodu od 2013. - 2015. godine

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2013.	2014.	2015
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	366.485.235	292.176.610	299.697.021
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	187.380.925,23 ¹	149.387.528,57	153.232.653,65
3	BDP	KM	26.259.163.000 ²	27.043.135.000 ³	28.207.874.000 ⁴
4	BDP	EUR	13.426.097.000	13.826.935.000	14.422.456.962
5	BROJ STANOVNIKA	BROJ	3.831.555 ⁵	3.831.555 ⁶	3.831.555 ⁷
6	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	1,39	1,08	1,06
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	95,65	76,25	78,21
8	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	48,90	38,99	39,98

Na osnovu naprijed navedenog, u Tabeli 3.1. prikazan je udio ukupne državne pomoći u BDP - u koji je u 2015. godini iznosio **1,06 %**, dok je u 2014. godini iznosio **1,08 %**, a u 2013. godini iznosio je **1,39 %**.

Istovremeno, državna pomoć po stanovniku u 2015. godini iznosi **78,21 KM**, što predstavlja povećanje za **2,57 %**, odnosno za **1,96 KM** u odnosu na 2014. godinu, te smanjenje za **18,23 %** odnosno za **17,44 KM** u odnosu na 2013. godinu.

Takođe je važno napomenuti kako se državna pomoć za poljoprivredu i ribarstvo u BiH, kao i u EU, metodološki prikazuje odvojeno od ostalih državnih pomoći zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu te državne pomoći, odnosno njihove specifične djelatnosti, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

¹ Napomena: 1 € = 1,95583 KM.

² Izvor: Agencija za statistiku BiH, "Saopštenje", Sarajevo, april 2014. godine, godina II, broj 3. Podatak se odnosi na procjenu BDP-a za 2013. godinu.

³ Izvor: Agencija za statistiku BiH, "Saopštenje", Sarajevo, april 2015. godine, godina III, broj 1. Podatak se odnosi na procjenu BDP-a za 2014. godinu.

⁴ Izvor: Agencija za statistiku BiH, "Saopštenje", Sarajevo, april 2016. godine, godina IV, broj 1. Podatak se odnosi na procjenu BDP-a za 2015. godinu.

⁵ Izvor: Agencija za statistiku BiH, dostupno na adresi: <http://www.bhas.ba> (27.6.2014.).

⁶ Izvor: Agencija za statistiku BiH, dostupno na adresi: <http://www.bhas.ba> (23.6.2015.).

⁷ S obzirom da rezultati Popisa u BiH nisu zvanično objavljeni, korišćen je podatak iz 2015. godine.

Tabela 3.2. Državna pomoć u odnosu na BDP i po stanovniku u BiH u periodu od 2013. - 2015. godine (bez poljoprivrede i ribarstva)

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2013.	2014.	2015.
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	209.293.081	148.464.438	151.733.175
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	107.009.853,10	75.908.661,79	77.579.940,48
3	BDP	KM	26.259.163.000	27.043.135.000	28.207.874.000
4	BDP	EUR	13.426.097.000	13.826.935.000	14.422.456.962
5	BROJ STANOVNIKA	BROJ	3.831.555	3.831.555	3.831.555
6	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	0,80	0,55	0,53
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	54,62	38,75	39,60
8	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	27,93	19,81	20,24

Stoga se u odnosu na naprijed navedeno, u ovom Godišnjem izvještaju u Tabeli 3.2. prikazuje dodijeljena državna pomoć bez pomoći za poljoprivredu i ribarstvo, a ta državna pomoć u 2015. godini dodijeljena je u iznosu od **151.733.175 KM** ili **77.579.940,48 €**, što predstavlja povećanje za **2,20 %**, odnosno **3.268.737 KM** u odnosu na 2014. godinu, te smanjenje u odnosu na 2013. godinu za **27,50 %**, odnosno za **57.559.906 KM**.

Udio dodijeljene državne pomoći, bez pomoći sektoru poljoprivrede i ribarstva, u BDP-u u 2015. godini iznosi **0,53 %**, u 2014. godini iznosi **0,55 %**, a u 2013. godini iznosi **0,80 %**, dok državna pomoć po stanovniku u 2015. godini iznosi **39,60 KM**, u 2014. godini iznosi **38,75 KM**, a u 2013. godini iznosi **54,62 KM**.

3.2. Ukupno dodijeljena državna pomoć u BiH po obliku/kategorijama

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji BiH i Republici Srpskoj je propisano da su oblici državne pomoći: državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna državna pomoć, vertikalna (sektorska) državna pomoć, državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć) i državna pomoć u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći.

Oblici državne pomoći određuju se prema primarnim ciljevima dodjeljivanja:

1. Državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja može se dodijeliti kao: pomoć kod početnog ulaganja ili troškova bruto plaća i naknada za radna mjesta koja se otvore kao direktan rezultat projekta početnog ulaganja, operativna pomoć ili pomoć novoosnovanim malim privrednim subjektima.
2. Horizontalna državna pomoć – za male i srednje privredne subjekte, za sanaciju i restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, za zapošljavanje, za zaštitu životne sredine, za istraživanje, razvoj i inovacije, za usavršavanje, državna pomoć u obliku rizičnog kapitala i državna pomoć u oblasti kulture.
3. Vertikalna državna pomoć (dostupna određenim sektorima) dodjeljuje se u: sektoru proizvodnje čelika, sektoru vađenja uglja, sektoru saobraćaja (cestovni, željeznički i zračni).
4. *De minimis* državna pomoć definisana je članom 2. tačka c) Zakona i predstavlja pomoć koja se dodjeljuje jednom privrednom subjektu za bilo koju svrhu koja se dodjeljuje jednom ili više puta i koja ne prelazi iznos od 200.000 eura u toku bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. *De minimis* državna pomoć se može dodjeljivati za bilo koju namjenu, osim za: vađenje uglja, nabavku drumskih teretnih vozila i privrednim subjektima koji obaljavaju usluge prevoza tereta, podsticanje izvoza, tj. aktivnosti koje se odnose na izvoz, davanje prednosti domaćim proizvodima u odnosu na uvozne proizvode, kao i privrednim subjektima u teškoćama.

Državna pomoć koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

Državna pomoć dodijeljena za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa prikazana je u ukupno dodijeljenom iznosu i nije predmet posebne analize.

Državna pomoć za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, predstavlja, u skladu sa članom 6. stav (1) tačka c) Zakona, dozvoljenu državnu pomoć, koja se dodjeljuje pravnim i fizičkim licima kojima je u skladu sa posebnim pravilima povjereno obavljanje iste ili dodijeljeno isključivo pravo obavljanja određenih djelatnosti ako bi u slučaju nepostojanja takve pomoći ova lica bila onemogućena u obavljanju posebnih zadataka koji su im povjereni i pod uslovom da je državna pomoć samo naknada za obavljanje i provođenje tih zadataka i pod uslovom da se time u većoj mjeri ne narušava tržišna konkurencija i ispunjavanje preuzetih međunarodnih obaveza.

Obavljenu analizu godišnjih izvještaja entiteta, Brčko Distrikta BiH i sa nivoa Savjeta ministara BiH koji su izrađeni na osnovu dostavljenih obrazaca popunjenih od strane davalaca državne pomoći u BiH, razvrstani po obliku, možemo prikazati u slijedećem pregledu:

Tabela 3.3. Pregled dodijeljene državne pomoći po obliku/kategorijama u BiH u 2015. godini

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2015. - KM				
		FBiH ⁸	RS ⁹	BD ¹⁰	SM BiH ¹¹	Ukupno BiH
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA	270.000	2.667.000	0	0	2.937.000
2	HORIZONATALNA DRŽAVNA POMOĆ	36.836.976	0	15.433.978	0	52.270.954
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	10.640.565	0	3.861	0	10.644.426
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI	50.952.400	8.039.461	0	4.183.000	63.174.861
5	USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA	2.878.464	19.827.470	0	0	22.705.934
6	DRŽAVNA POMOĆ U OBLASTI POLJOPRIVREDE I RIBARSTVA	73.375.433	62.045.796	12.542.617	0	147.963.846
UKUPNO		174.953.838	92.579.727	27.980.456	4.183.000	299.697.021

Državna pomoć za **promovisanje regionalnog razvoja u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći** u 2015. godini učestvuje sa **0,97 %** i iznosi **2.937.000 KM** ili **1.501.664,25 €**.

Horizontalna državna pomoću ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **17,44 %** i iznosi **52.270.954 KM** ili **26.725.714,40 €**.

Vertikalna državna pomoću ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **3,55 %** i iznosi **10.644.426 KM** ili **5.442.408,59 €**.

Državna pomoć **male vrijednosti** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **21,07 %** i iznosi **63.174.861 KM** ili **32.300.793,52 €**.

Državna pomoć za obavljanje **usluge od opšteg ekonomskog interesa** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **7,57 %** i iznosi **22.705.934 KM** ili **11.609.359,70 €**.

Državna pomoć **u oblasti poljoprivrede i ribarstva** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **49,37 %** i iznosi **147.963.846 KM** ili **75.652.713,17 €**.

⁸ Federacija Bosne i Hercegovine.

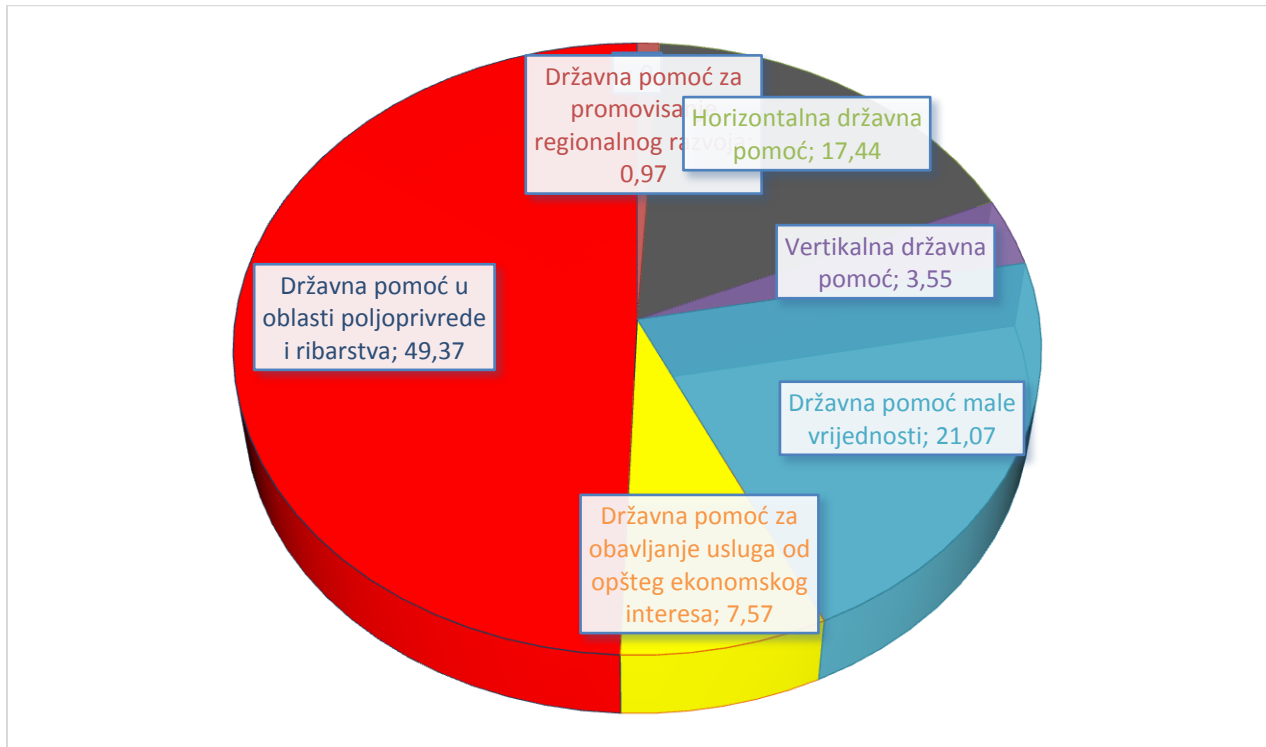
⁹ Republika Srpska.

¹⁰ Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

¹¹ Savjet ministara Bosne i Hercegovine.

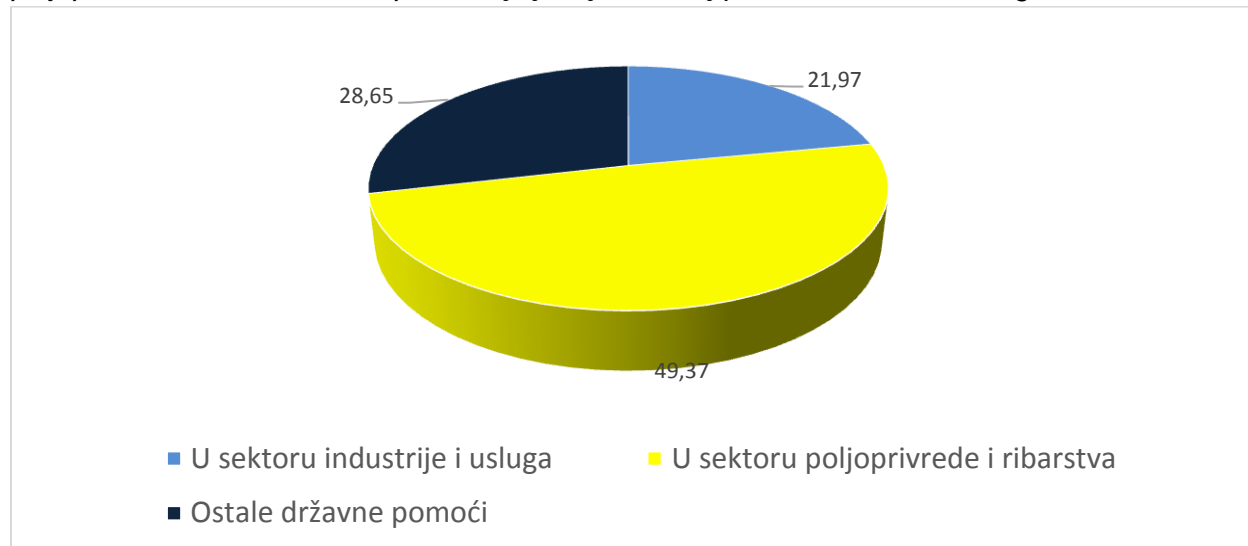
Navedene podatke ilustrovaćemo u slijedećem grafikonu:

Grafikon 3.2. Pregled dodijeljene državne pomoći po obliku/kategorijama u BiH u 2015. godini

S obzirom da se, prema metodologiji EU za potrebe izvještavanja o dodijeljenoj državnoj pomoći, ista dijeli na dvije osnovne vrste pomoći: državnu pomoć u sektoru industrije i usluga (horizontalna, vertikalna i za promovisanje regionalnog razvoja) i državnu pomoć u poljoprivredi i ribarstvu, za koju vrijede posebna pravila i uslovi dodjele, u Grafikonu 3.3. prikazano je učešće dodijeljene državne pomoći za sektor industrije i usluga i za sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u BiH u 2015. godini.

Grafikon 3.3. Učešće dodijeljene državne pomoći za sektor industrije i usluga i sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u BiH u 2015. godini

Sektoru industrije i usluga dodijeljena je državna pomoć u iznosu od **65.852.380 KM** ili **33.669.787,25 €** čime ona učestvuje sa **21,97 %** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini.

Dodijeljena državna pomoć u **sektoru poljoprivrede i ribarstva** iznosi **147.963.846 KM** ili **75.652.713,17 €** i čini **49,37 %** ukupno dodijeljene državne pomoći u 2015. godini, dok ostale državne pomoći (*de minimis* i državna pomoć za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa) iznose **85.880.795 KM** ili **43.910.153,23 €** i čine **28,65 %** ukupno dodijeljene državne pomoći u 2015. godini.

3.3. Ukupno dodijeljena državna pomoć (bez poljoprivrede) u BiH po vrsti/instrumentima dodjele

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji BiH i RS propisano je da su vrste, odnosno instrumenti putem kojih se pomoć dodjeljuje:

- a. subvencije/podsticaji;
- b. nepovratna pomoć, grantovi;
- c. umanjena ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza;
- d. porezne olakšice;
- e. otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja;
- f. dodjeljivanje zajmova (kredita) sa preferencijalnim kamatnim stopama;
- g. druge vrste/instrumenti dodjele državne pomoći

Tabela 3.4. Pregled dodijeljene državne pomoći (bez poljoprivrede) po vrsti/instrumentima dodjele u BiH u 2015. godini

Rbr.	VRSTA DRŽAVNE POMOĆI	2015. - KM				
		FBiH	RS	BD	SM BiH	Ukupno BiH
a	SUBVENCIJE / PODSTICAJI	16.704.023	25.591.407	15.433.978	0	57.729.408
b	NEPOVRATNA POMOĆ, GRANTOVI	41.423.840	4.241.005	3.861	4.183.000	49.851.706
c	UMANJENJA ILI IZUZEĆA OD PRIMJENE FINANSIJSKIH OBAVEZA	2.809.799	94.922	0	0	2.904.721
d	PORESKE OLAKŠICE	0	264.340	0	0	264.340
e	DODIJELJENI ZAJMOVI (KREDITI) SA PREFERENCIJALNIM KAMATNIM STOPAMA	40.640.743	202.800	0	0	40.843.543
f	DRUGE VRSTE DODIJELJENE DRŽAVNE POMOĆI	0	139.457	0	0	139.457
U K U P N O		101.578.405	30.533.931	15.437.839	4.183.000	151.733.175

Iz analize naprijed navedenih vrsta dodijeljene državne pomoći u BiH u 2015. godini možemo vidjeti da su u 2015 godini bile zastupljene slijedeće vrste državne pomoći:

Subvencije/podsticaji u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći (bez poljoprivrede) u 2015. godini učestvuju sa **38,04 %** i iznose **57.729.408 KM** ili **29.516.577,61 €**.

Nepovratna pomoć, grantovi u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **32,85 %** i iznose **49.851.706 KM** ili **25.488.772,54 €**.

Umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuju sa **1,91 %** i iznose **2.904.721 KM** ili **1.485.160,26 €**.

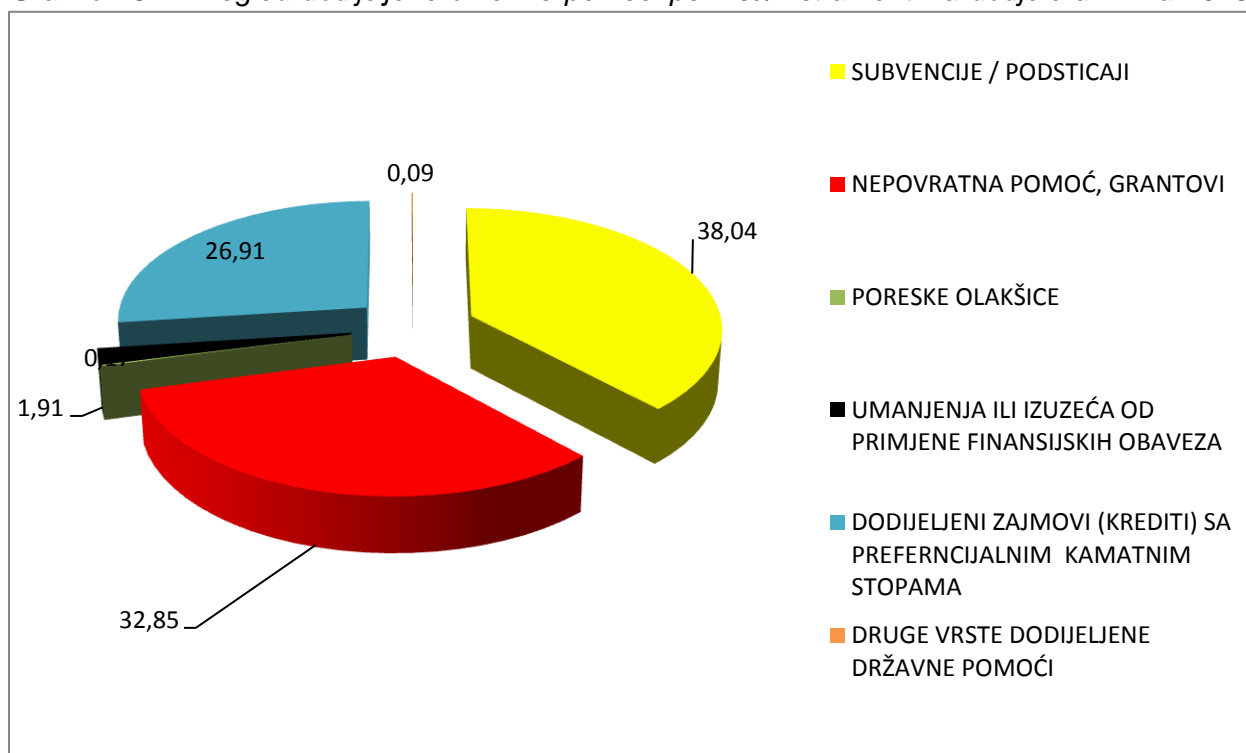
Poreske olakšice u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuju sa **0,17 %** i iznose **264.340 KM** ili **135.154,89 €**.

Dodijeljeni zajmovi (kredit) sa preferencijalnim kamatnim stopama u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **26,91 %** i iznose **40.843.543 KM** ili **20.882.971,93 €**.

Druge vrste dodijeljene državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuju sa **0,09 %** i iznose **139.457 KM** ili **71.303,23 €**.

Navedene podatke ilustrovaćemo u slijedećem grafikonu:

Grafikon 3.4. Pregled dodijeljene državne pomoći po vrsti/instrumentima dodjele u BiH u 2015.

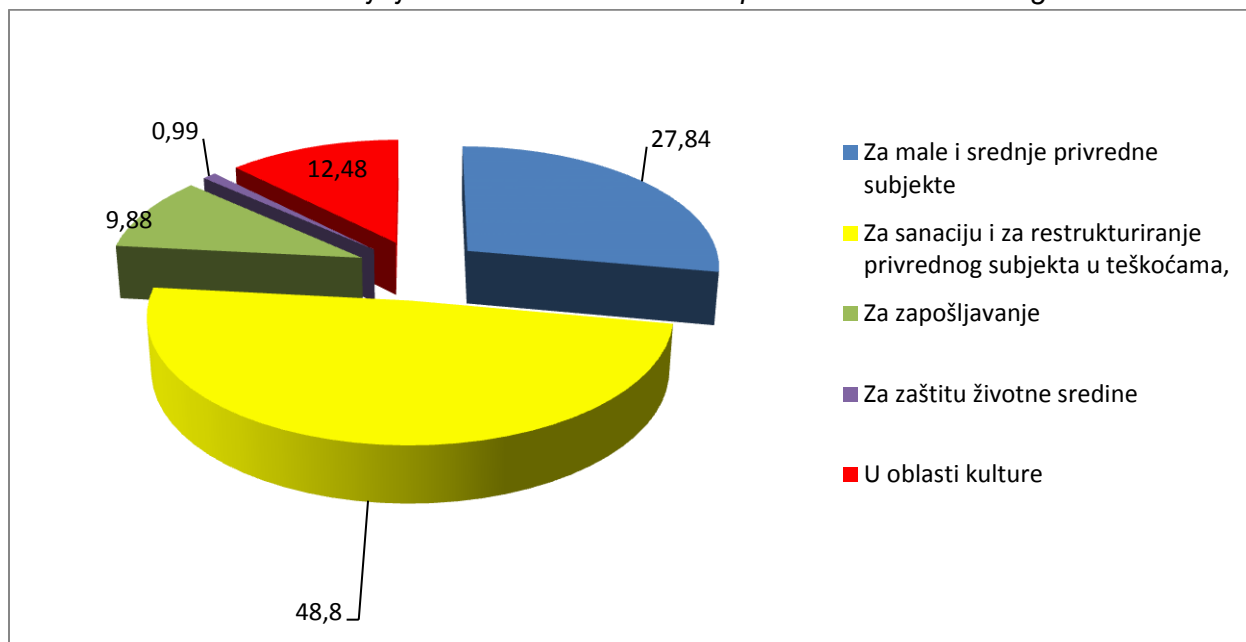
3.4. Struktura horizontalne državne pomoći u BiH u 2015. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi horizontalne državne pomoći možemo prikazati u slijedećem pregledu.

Tabela 3.5. Struktura horizontalne državne pomoći u BiH u 2015. godini

Rbr.	STRUKTURA HORIZONTALNE DRŽAVNE POMOĆI	2015. - KM				
		FBiH	RS	BD	SM BiH	Ukupno BiH
1	Za male i srednje privredne subjekte	1.782.566	0	12.768.978	0	14.551.544
2	Za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama	25.512.879	0	0	0	25.512.879
3	Za zapošljavanje	2.500.800	0	2.665.000	0	5.165.800
4	Za zaštitu životne sredine	516.845	0	0	0	516.845
5	Za istraživanje, razvoj i inovacije	0	0	0	0	0
6	Za usavršavanje	0	0	0	0	0
7	U oblasti kulture	6.523.886	0	0	0	6.523.886
UKUPNO		36.836.976	0	15.433.978	0	52.270.954

Grafikon 3.5. Struktura dodijeljene horizontalne državne pomoći u BiH u 2015. godini

Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **27,84 %** i iznosi **14.551.544 KM** ili **7.440.086,30 €**.

Državna pomoć za sanaciju i restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **48,80 %** i iznosi **25.512.879 KM** ili **13.044.527,89 €**.

Državna pomoć za zapošljavanje u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **9,88 %** i iznosi **5.165.800 KM** ili **2.641.231,60 €**.

Državna pomoć za zaštitu životne sredine u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **0,99 %** i iznosi **516.845 KM** ili **264.258,65 €**.

Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije i državna pomoć za usavršavanje nisu dodijeljivane u 2015. godini.

Državna pomoć u oblasti kulture u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **12,48 %** i iznosi **6.523.886 KM** ili **3.335.609,94 €**.

3.5. Struktura vertikalne državne pomoći u BiH u 2015. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi vertikalne državne pomoći možemo prikazati u slijedećem pregledu:

Tabela 3.6. Struktura vertikalne državne pomoći u BiH u 2015. godini

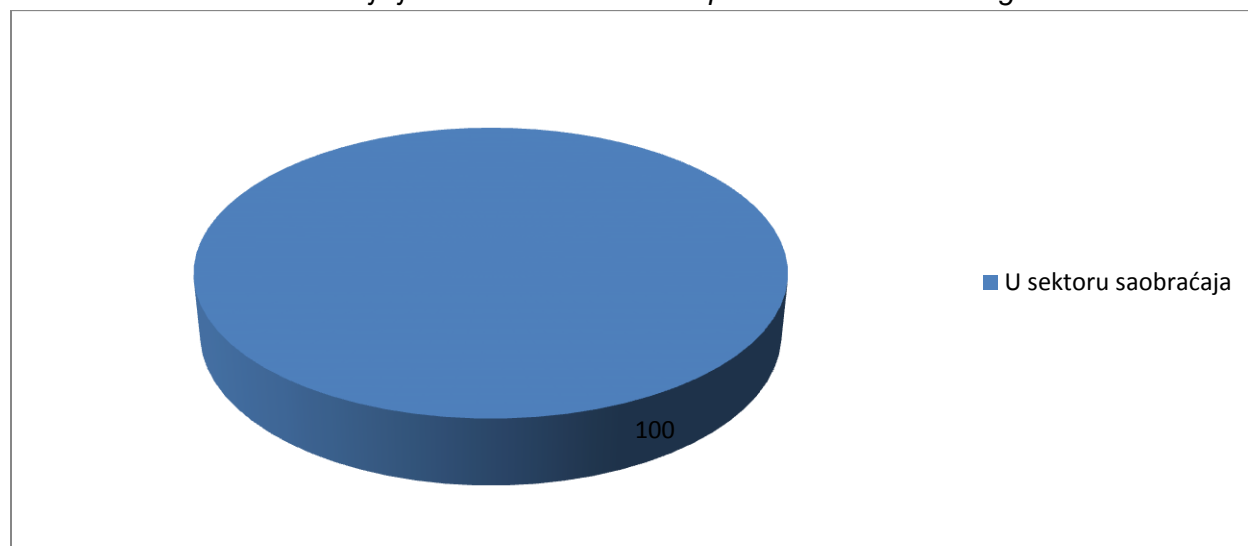
Rbr.	STRUKTURA VERTIKALNE DRŽAVNE POMOĆI	2015. - KM				
		FBiH	RS	BD	SM BiH	Ukupno BiH
1	U sektoru proizvodnje čelika	0	0	0	0	0
2	U sektoru vađenja uglja	0	0	0	0	0
3	U sektoru saobraćaja	10.640.565	0	3.861	0	10.644.426
UKUPNO		10.640.565	0	3.861	0	10.644.426

Državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika nije dodijeljivana u 2015. godini.

Državna pomoć u sektoru vađenja uglja nije dodijeljivana u 2015. godini.

Državna pomoć u sektoru saobraćaja u ukupno dodijeljenoj vertikalnoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **100 %** i iznosi **10.644.426 KM** ili **5.442.408,59 €**.

Grafikon 3.6. Struktura dodijeljene vertikalne državne pomoći u BiH u 2015. godini

4. ZAKLJUČAK

Godišnji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2015. godini je analitički pregled dodijeljene državne pomoći u 2015. godini i izrađen je na osnovu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoju u 2015. godini, Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine, Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći u Brčko Distriktu BiH u 2015. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u RS i F BiH i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH, te Informacije sa podacima o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Savjeta ministara Bosne i Hercegovine u 2015. godini koju je dostavilo Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Ovako dostavljeni pojedinačni izvještaji entiteta, Brčko Distrikta BiH i Savjeta ministara BiH konsolidovani su u ovaj jedinstveni izvještaj. Radi sveobuhvatnosti pregleda i praćenja kretanja dati su i uporedni podaci za odnos sa BDP-om i brojem stanovnika.

U 2015. godini u BiH dodijeljena je državna pomoć u ukupnom iznosu od **299.697.021 KM ili 153.232.653,65 €**, što je povećanje za **7.520.411 KM**, odnosno **2,57 %** u odnosu na 2014. godinu, kada je dodijeljena državna pomoć iznosila **292.176.610 KM ili 149.387.528,57 KM**, dok je u odnosu na 2013. godinu kada je dodijeljena državna pomoć iznosila **366.485.235 KM ili 187.380.925,23 €**, smanjena za **66.788.214 KM**, odnosno **18,22 %**. Ukupnu državnu pomoć čini državna pomoć u sektoru industrije i usluga (horizontalna, vertikalna i za promovisanje regionalnog razvoja), državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć), državna pomoć za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa i državna pomoć u poljoprivredi i ribarstvu. Učešće državne pomoći u BDP-u BiH u 2015. godini iznosi **1,06 %**, dok je u 2014. godini iznosilo **1,08 %**, a u 2013. godini **1,39 %**. Istovremeno, državna pomoć po stanovniku u 2015. godini iznosi **78,21 KM**, dok je u 2014. godini iznosila **76,25 KM**, što predstavlja povećanje za **2,57 %**, a u 2013. godini je iznosila **95,65 KM**, što je smanjenje za **18,23 %** u odnosu na 2015. godinu.

U ovom Godišnjem izvještaju, data je analiza za period od tri posmatrane godine, 2013. do 2015., iz koje zaključujemo da je došlo do neznatnog povećanja državne pomoći u odnosu na prethodnu godinu, odnosno smanjenja u odnosu na 2013. godinu, ali da i dalje dominira horizontalna nad vertikalnom (sektorskom) državnom pomoći, što se smatra pozitivnim kretanjem, te je došlo do smanjenja ukupne državne pomoći u odnosu na BDP. Analizu navedenih podataka detaljno smo dali u tački 3.1. ovog Godišnjeg izvještaja.

Državna pomoć u sektoru industrije i usluga (horizontalna + vertikalna + regionalna) u 2015. godini dodijeljena je u apsolutnom iznosu od **65.852.380 KM ili 33.669.787,25 €** čime ona učestvuje sa **21,97 %** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini.

Sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2015. godini dodijeljena je državna pomoć u apsolutnom iznosu od **147.963.846 KM ili 75.652.713,17 €**, što predstavlja **49,37 %** od ukupno dodijeljene državne pomoći u 2015. godini. Državna pomoć **male vrijednosti** u ukupno dodijeljenoj

državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **21,07 %** i iznosi **63.174.861 KM** ili **32.300.793,52 €**, dok državna pomoć za obavljanje **usluge od opšteg ekonomskog interesa** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **7,57 %** i iznosi **22.705.934 KM** ili **11.609.359,70 €**.

Horizontalna državna pomoć u BiH za 2015. godinu iznosi **52.270.954 KM** ili **26.725.714,40 €** što je **17,44 %** svih dodijeljenih pomoći, vertikalna državna pomoć u 2015. godini iznosi **10.644.426 KM** ili **5.442.408,59 €** što je **3,55 %** svih dodijeljenih pomoći, a državna pomoć za **promovisanje regionalnog razvoja** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **0,97 %** i iznosi **2.937.000 KM** ili **1.501.664,25 €**.

Među vrstama/instrumentima korištenim za dodjelu državne pomoći dominiraju subvencije koje u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini učestvuje sa **38,04 %**, nepovratna pomoć (grantovi) sa **32,85 %** i dodijeljeni zajmovi (krediti) sa preferencijalnim kamatnim stopama sa **26,91 %**.

Na kraju možemo zaključiti da je za uspostavljanje efikasnog sistema kontrole državne pomoći u BiH neophodna edukacija i podizanje svijesti o važnosti ove oblasti, kako davalaca državne pomoći, tako i korisnika, kao i stručne javnosti, te izgradnja i jačanje institucionalnih kapaciteta Savjeta kako bi se vršila efektivna kontrola dodjele državne pomoći.

U narednom periodu planirano je usklađivanje zakonodavstva iz oblasti državne pomoći u BiH sa pravnom stečevinom EU (*acquis-em*), a sve u cilju uspješnog sprovođenja reforme sistema državne pomoći, što je istovremeno obaveza u procesu pripreme za prijem u EU, ali je i šansa da se ograničeni javni resursi usmjere u ekonomski samoodržive sektore koji mogu podstaći razvoj i zapošljavanje i unaprijediti konkurentnost ekonomije BiH.

Izvještaj sačinio:

Sekretarijat Savjeta za državnu pomoć BiH